

Eva Ivana Kopše¹,
Saša Maučec¹, Žiga Kozinc^{1,2}

Vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov: razlike glede na starost, spol in vrsto športa

Izvleček

Namen študije je bil raziskati vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces pri mladih športnikih med 14. in 19. letom ter jo primerjati glede na starost, spol in vrsto športa. V študijo je bilo vključenih 281 mladih športnikov (188 žensk in 93 moških). Vključenost staršev smo ugotavljali z vprašalnikom PISQ (*angl. Parental Involvement in Sport Questionnaire*) razdeljenim na tri sklope, ki zajemajo aktivno vključenost, pogostost pohval in izkazanega razumevanja ter vedenjske vzorce staršev. Naše ugotovitve kažejo, da je vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov najvišja pri izkazovanju pohval in razumevanja, zmeren pri aktivnem vključevanju in nizka pri vedenjskih vzorcih staršev. Med spoloma statistično značilnih razlik v stopnji vključenosti nismo ugotovili ($p = 0,092$ pri vedenjskih vzorcih, $p = 0,236$ pri pogostosti pohval in izkazanega razumevanja, $p = 0,332$ pri aktivni vključenosti). Vedenjski vzorci in pogostost pohval se med individualnimi in ekipnimi športi niso statistično značilno razlikovali ($p = 0,734$; $p = 0,318$), medtem ko je bila aktivna vključenost staršev pri individualnih športih statistično značilno višja v primerjavi z ekipnimi športi ($p < 0,05$). Prav tako nismo ugotovili statistično značilne korelacije med starostjo športnikov in vedenjskimi vzorci staršev ($r = 0,078$; $p = 0,194$), pogostostjo pohval staršev ($r = 0,013$; $p = 0,824$) ter aktivno vključenostjo staršev ($r = 0,078$; $p = 0,191$). Rezultati kažejo, da je vključenost staršev glede na Hellstedtov model ustrezna, vendar so potrebne dodatne študije, ki bodo naše ugotovitve potrdile.

Glavne besede: vključenost staršev; mladi športniki; trenažni proces; tekmovalni proces.

Involvement of parents in the training and competition process of youth athletes: influence of age, gender and sport type

Abstract

The purpose of this study was to evaluate parents' involvement in youth sports and compare it according to age, gender, and sport. 281 young athletes (188 women and 93 men) participated in the study. Parental involvement was measured using the *Parental Involvement in Sport Questionnaire* (PISQ), which is divided into three sections covering active parental involvement, praise and understanding, and behavioral patterns. Our results show that parental involvement in the training and competition process of young athletes is highest for praise and understanding, moderate for active involvement, and low for parental behavioral patterns. We found no statistically significant gender differences in the level of involvement ($p = 0.092$ for behavioural patterns, $p = 0.236$ for frequency of praise and understanding, $p = 0.332$ for active involvement). Behavioral patterns and frequency of praise did not differ statistically significantly between individual and team sports ($p = 0.734$; $p = 0.318$), whereas active parental involvement was statistically significantly higher in individual sports than in team sports ($p < 0.05$). We also found no correlation between the age of the athletes and parents' behavioural patterns ($r = 0.078$; $p = 0.194$), parents' frequency of praise ($r = 0.013$; $p = 0.824$) and parents' active involvement ($r = 0.078$; $p = 0.191$). The results suggest that parental involvement is appropriate according to the Hellstedt model, but further studies are needed to confirm our findings.

Keywords: parental involvement; young athletes; training process; competitive sport.

¹ Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju, Polje 42, SI-6310, Izola

² Univerza na Primorskem, Inštitut Andrej Marušič, Muzejski trg 2, SI-6000, Koper

■ Uvod

Športne izkušnje lahko mladostnikom omogočijo osebnostno rast ter razvoj na telesnem, kognitivnem, čustvenem, socialnem in moralnem področju. Pri tem imajo pomembno vlogo starši, saj so navadno prvi, ki otroka spodbudijo k športnemu udejstvovanju ter mu zagotavljajo funkcionalno in čustveno podporo skozi njegovo športno kariero (Mastrorilli in Greco, 2020). Vključenost staršev je večdimenzionalna, saj zahteva njihov čas za prevoz na treninge in tekmovalna, energijo in finančna sredstva za stroške treningov in tekmovalni ter za nakup športne opreme (Knight idr., 2016). Velik del vključenosti prav tako pomenijo čustvena podpora in vedenjski vzorci staršev, ki pri otroku vzbujajo občutek pritiska (Mastrorilli in Greco, 2020). Mladostniki dajejo velik pomen vpletenosti staršev, kar lahko vpliva na njihovo motivacijo, zadovoljstvo in dolgoročno udejstvovanje v športu (Mastrorilli in Greco, 2020; Ridley, 2013; Wuertth idr., 2003; Hoyle in Leff, 1997). Brezpogojna ljubezen, spodbuda in pohvala ter druge oblike čustvene podpore so povezane s pozitivnimi izkušnjami otrok, kot so zadovoljstvo, entuziazem, avtonomija, zavedanje svojih sposobnosti in povečanje njihovega potenciala (Mastrorilli in Greco, 2020). Po drugi strani lahko izvajanje pritiska nad otroki s previsokimi pričakovanji, kritikami in pomanjkanjem pohval vodi do negativnih športnih izkušenj (Knight idr., 2016). Te se kažejo kot tesnoba, izgorelost, nezadovoljstvo, manjša uspešnost in samozavest (Mastrorilli in Greco, 2020; Holt idr., 2007).

Hellstedt (1987) je predlagal model, ki opisuje tri stopnje vključenosti staršev: premajhna, zmerna in prevelika vključenost. Premajhna vključenost se kaže kot nezanimanje za otrokov talent in napredek v športu. Starše, ki otrokom dopuščajo lastne odločitve o ciljih, količini treningov in tekmovalni ter stopnji predanosti športu, je opredelil kot zmerno vključene. Nazadnje je starše, ki so čustveno vpleteni v otrokove športne izkušnje in dosežke ter so nagnjeni k prenašanju svojih ciljev in želja na svoje otroke, opredelil kot preveč vključene. Ugotovitve nekaterih avtorjev podpirajo Hellstedtov model in koncept, ki pravi, da je zmerna vključenost staršev optimalna za uspešno udejstvovanje mladih v športu (Power in Woolger, 1994; Woolger in Power, 2000). Dosedanje ugotovitve študij, ki so proučevale vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov, so

neskladne. Vključenost staršev se v največji meri kaže v pohvalah in izkazovanju razumevanja staršev, v manjši meri pa v aktivni vključenosti staršev v delovanje kluba in prilagajanju urnika športnikovim treningom. Prav tako vedenjski vzorci staršev, kot so izpostavljanje športnikovih napak in razburjanje ob slabih rezultatih, predstavljalo manjši del njihove vključenosti (Ede idr., 2012). Bonavolonta idr. (2021) pa so ugotovili, da je bila v največji meri izražena aktivna vključenost staršev, medtem ko so športniki od staršev prejeli manj pohval in razumevanja.

V Sloveniji je malo študij, ki bi proučevale to temo. V skladu s tem je bil namen študije ugotoviti, kakšna je vključenost staršev v različnih športih, ter jo primerjati glede na starost in spol mladih športnikov. Zastavili smo si naslednje hipoteze: 1) vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov, se v največji meri izraža v izkazovanju pohval in razumevanja; 2) vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov se med spoloma statistično značilno razlikuje; 3) vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov se statistično značilno razlikuje med ekipnimi in individualnimi športi; 4) povezanost med stopnjo vključenosti staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov ter njihovo starostjo ni statistično značilna.

■ Metode

Vzorec preiskovancev

V študijo je bilo vključenih 281 mladih športnikov, od tega 188 (66,9 %) ženskega spola in 93 (33,1 %) moškega spola, starih od 14 do 19 let. Povprečna starost vzorca je bila 16,6 ± 1,6 leta. Zajeli smo preiskovance iz slovenskih športnih klubov, ki se udeležujejo tekmovalni iz različnih športnih disciplin. V študiji je bilo 153 (54,4 %) preiskovancev, ki se ukvarjajo z individualnim športom, medtem ko jih je bilo iz ekipnih športov 128 (45,6 %). Največji delež individualnih športov so predstavljali atletika, plavanje, alpsko smučanje, plezanje in tenis, medtem ko so pri ekipnih športih prevladovali odbojka,

nogomet, rokomet in košarka. Osnovni podatki preiskovancev so predstavljeni v Preglednici 1. Posameznike, ki so imeli manj kot 3 leta športnih izkušenj in se niso udeleževali tekmovalni, smo iz študije izključili.

Pridobivanje podatkov

Uporabili smo vprašalnik za oceno vključenosti staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov PISQ (Lee in MacLean, 1997). Podatki so bili zbrani prek oglaševanja anketnega vprašalnika na družbenih omrežjih. Vprašalnik je sestavljen iz 19 vprašanj, razdeljena so v tri sklope. Prvi sklop se nanaša na vedenjske vzorce staršev in zajema 10 vprašanj. Naslednji sklop štirih vprašanj ocenjuje pogostost pohval in izkazovanja razumevanja staršev. Zadnjih pet vprašanj sestavlja sklop o aktivni vključenosti staršev. Za vrednotenje vprašanj je bila uporabljena 5-stopenjska Likertova lestvica (od 1 = nikoli do 5 = vedno). Ugotovljena zanesljivost vprašalnika je bila 0,83 pri sklopu o vedenjskih vzorcih, 0,72 pri sklopu o pohvalah in izkazovanju razumevanja ter 0,60 pri sklopu o aktivni vključenosti staršev (Lee in MacLean, 1997). Za zbiranje demografskih podatkov smo vključili tri vprašanja, ki so se nanašala na spol, starost in športno disciplino.

Statistična analiza

Statistično analizo smo izvedli v programu SPSS verzije 27.0. Opisna statistika je poročana s povprečno vrednostjo in standardno deviacijo. Zaradi narave spremenljivk smo uporabili neparametrične statistične teste. Za proučevanje stopnje vključenosti staršev glede na spol in šport smo uporabili Mann-Whitneyjev test za dva neodvisna vzorca. Korelacijo med vključenostjo staršev in starostjo mladih športnikov smo ugotavljali s Spearmanovim korelacijskim koeficientom, pri čemer smo korelacijo interpretirali kot zelo nizko (< 0,1), nizko (0,1–0,4), zmerno (0,4–0,7), visoko (0,7–0,9) in zelo visoko (> 0,9). Stopnjo vključenosti smo poročali s povprečnimi vrednostmi in standardnimi odkloni odgovorov na vprašalnik PISQ. Razpon smo določili po formuli $5 - 1/3 = 1,33$. Vrednosti $M < 2,34$ so predstavljale nizko vključenost, $2,34 <$

Tabela 1
Osnovni podatki preiskovancev

Skupina	Spremenljivka	Individualni šport			Ekipni šport		
		N	M	SO	N	M	SO
Ženske	Starost (leta)	95	17,2	1,7	93	16,3	1,5
Moški	Starost (leta)	58	16,6	1,5	35	16,8	1,5

Opomba. N – število preiskovancev; M – povprečna vrednost; SO – standardni odklon.

Tabela 2
Poročana vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov

Vrednosti	Vedenjski vzorci	Pohvale in razumevanje	Aktivna vključenost
M	1,99	4,04	2,49
Razpon	1–5	1–5	1–5
SO	0,98	0,96	1,19
Cronbachov koeficient	0,84	0,85	0,60

Opomba. M – povprečna vrednost; SO – standardni odklon.

Vključenost staršev glede na spol mladega športnika

Opisna statistika vključenosti staršev glede na spol je prikazana v Preglednici 3. Analize niso pokazale statistično značilnih razlik med spoloma v vedenjskih vzorcih ($p = 0,092$, $\eta^2 = 0,01$), pogostosti pohval in izkazanega razumevanja ($p = 0,236$, $\eta^2 = 0,005$) ter aktivni vključenosti ($p = 0,332$,

Tabela 3
Rezultati opisne statistike vključenosti staršev glede na spol

Sklop	Vprašanja	Ženske		Moški	
		M	SD	M	SD
Vedenjski vzorci	Ali vam starši po tekmi izpostavijo stvari, za katere mislijo, da jih morate izboljšati?	2,89	1,29	2,72	1,17
	Ali vam starši po slabi tekmi izpostavijo napake, ki ste jih naredili?	2,72	1,32	2,59	1,23
	Ali vam starši povedo, kako mislijo, da lahko izboljšate svojo tehniko?	2,77	1,32	2,46	1,25
	Ali vam starši med treningom govorijo ali signalizirajo, kaj morate storiti?	1,32	0,73	1,31	0,66
	Ali vaši starši vpijejo in navijajo pred tekmovaljem?	2,86	1,44	2,70	1,51
	Ali starši pritiskajo na vas, da morate trenirati intenzivneje?	1,81	1,10	1,68	0,97
	Ali se starši razburjajo, da ne dosegate tako dobrih rezultatov, kot bi jih morali?	1,50	0,92	1,48	0,90
	Ali vam starši pred tekmo povedo, na kaj morate biti pozorni, da se boste dobro odrezali?	2,54	1,30	2,33	1,18
	Ali vam starši pred tekmo povedo, kako naj tekmuje?	2,15	1,25	1,69	1,01
	Ali vam starši po tekmi povedo, da se niste dovolj potrudili?	1,58	1,04	1,58	0,83
Pohvale in razumevanje	Skupni rezultat sklopa	2,21	1,17	2,05	1,07
	Ali vas starši kljub slabemu rezultatu pohvalijo in izpostavijo pozitivne stvari?	4,15	1,05	4,00	0,97
	Ali vas starši po tekmi pohvalijo, da ste se zelo trudili?	3,94	1,06	3,85	1,03
	Ali vam starši pokažejo, da razumejo vaše občutke glede športa, s katerim se ukvarjate?	3,68	1,23	3,81	1,09
	Ali vam starši po tekmi pohvalijo za mesto, ki ste ga dosegli?	4,26	1,04	4,20	1,02
Aktivna vključenost	Skupni rezultat sklopa	4,01	1,10	3,97	1,03
	Ali so vaši starši aktivno vključeni v delovanje kluba, v katerem trenirate, z upravljanjem vlog?	1,93	1,31	1,97	1,37
	Ali vaši starši kot prostovoljci pomagajo na tekmovaljih, ki se jih udeležujete?	1,72	1,15	2,08	1,31
	Ali se vaši starši o vašem napredku pogovarjajo s trenerjem?	2,44	1,27	2,56	1,12
	Ali vas starši spodbujajo, da se z njimi pogovorite o težavah in skrbeh, ki jih imate glede športa, s katerim se ukvarjate?	3,36	1,30	3,16	1,31
	Ali vaši starši prilagajajo čas obrokov, da se lahko udeležite treninga ali tekmovalja?	3,77	1,31	3,73	1,30
	Skupni rezultat sklopa	2,64	1,27	2,70	1,28

Opomba. M – povprečna vrednost; SD – standardni odklon.

$M < 3,67$ zmerno vključenost in $M > 3,67$ visoko vključenost. Notranjo konsistentnost v sklopih vprašalnika smo preverili s Chronbachovim koeficientom alfa. Statistično značilne rezultate smo sprejeli pri stopnji zaupanja $\alpha < 0,05$.

Rezultati

Stopnja vključenosti staršev

Povprečne vrednosti, razpon in standardni odkloni treh sklopov vprašalnika PISQ

so navedeni v Preglednici 2. Vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov je pri izkazanju pohval in razumevanja visoka ($M = 4,04$), pri aktivnem vključevanju zmerna ($M = 2,49$) in pri vedenjskih vzorcih staršev nizka ($M = 1,99$). Cronbachov koeficient je pokazal dobro notranjo konsistentnost za sklopa vedenjski vzorci ter pohvale in razumevanje ($0,84$ – $0,85$), medtem ko je bila notranja konsistentnost sklopa aktivne vključenosti nekoliko nižja ($0,60$).

$\eta^2 = 0,003$) staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov.

Vključenost staršev glede na šport

Opisna statistika vključenosti staršev glede na šport je prikazana v Preglednici 4. Nismo ugotovili statistično značilnih razlik med individualnim in ekipnim športom v vedenjskih vzorcih ($p = 0,734$, $\eta^2 = 0,006$) ter pogostosti pohval in izkazanega razumevanja

Tabela 4
Rezultati opisne statistike vključenosti staršev glede na šport

Sklop	Vprašanja	Individualni šport		Ekipni šport	
		M	SD	M	SD
Vedenjski vzorci	Ali vam starši po tekmi izpostavijo stvari, za katere mislijo, da jih morate izboljšati?	2,71	1,25	2,98	1,25
	Ali vam starši po slabi tekmi izpostavijo napake, ki ste jih naredili?	2,60	1,33	2,77	1,24
	Ali vam starši povedo, kako mislijo, da lahko izboljšate svojo tehniko?	2,61	1,30	2,74	1,30
	Ali vam starši med treningom govorijo ali signalizirajo, kaj morate storiti?	1,39	0,77	1,23	0,62
	Ali vaši starši vpijejo in navijajo pred tekmovanjem?	2,93	1,49	2,66	1,42
	Ali starši pritiskajo na vas, da morate trenirati intenzivneje?	1,82	1,08	1,71	1,00
	Ali se starši razburjajo, da ne dosegate tako dobrih rezultatov, kot bi jih morali?	1,54	0,93	1,45	0,91
	Ali vam starši pred tekmo povedo, na kaj morate biti pozorni, da se boste dobro odrezali?	2,47	1,27	2,47	1,27
	Ali vam starši pred tekmo povedo, kako naj tekmujete?	2,05	1,27	1,93	1,10
	Ali vam starši po tekmi povedo, da se niste dovolj potrudili?	1,50	0,93	1,67	1,02
Skupni rezultat sklopa		2,16	1,16	2,16	1,11
Pohvale in razumevanje	Ali vas starši kljub slabemu rezultatu pohvalijo in izpostavijo pozitivne stvari?	4,10	1,00	4,10	1,06
	Ali vas starši po tekmi pohvalijo, da ste se zelo trudili?	3,95	1,06	3,86	1,05
	Ali vam starši pokažejo, da razumejo vaše občutke glede športa, s katerim se ukvarjate?	3,84	1,14	3,59	1,23
	Ali vas starši po tekmi pohvalijo za mesto, ki ste ga dosegli?	4,27	1,02	4,20	1,05
Skupni rezultat sklopa		4,04	1,06	3,94	1,10
Aktivna vključenost*	Ali so vaši starši aktivno vključeni v delovanje kluba, v katerem trenirate, z upravljanjem vlog?	2,12	1,41	1,73	1,20
	Ali vaši starši kot prostovoljci pomagajo na tekmovanjih, ki se jih udeležujete?	1,94	1,25	1,71	1,17
	Ali se vaši starši o vašem napredku pogovarjajo s trenerjem?	2,64	1,25	2,29	1,16
	Ali vam starši spodbujajo, da se z njimi pogovorite o težavah in skrbeh, ki jih imate glede športa, s katerim se ukvarjate?	3,17	1,31	3,45	1,28
	Ali vaši starši prilagajajo čas obrokov, da se lahko udeležite treninga ali tekmovanja?	3,72	1,31	3,80	1,30
Skupni rezultat sklopa		2,72	1,31	2,59	1,22

Opomba. M = povprečna vrednost; SD = standardni odklon; *p < 0,05.

(p = 0,318, η^2 = 0,001). Aktivna vključenost staršev je bila statistično značilno višja pri individualnih športih (p < 0,05, η^2 = 0,003) v primerjavi z ekipnimi, vendar je bil učinek majhen.

Povezava med vključenostjo staršev in starostjo mladih športnikov

Spearmanov test korelacije ni pokazal statistično značilne povezave (r = 0,078, p = 0,194) med starostjo športnikov in vedenjskimi vzorci, prav tako statistično značilne povezave (r = 0,013, p = 0,824) ni bilo med starostjo ter pogostostjo pohval in izkaznega razumevanja. Tudi starost in aktivna vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov nista statistično značilno povezani (r = 0,078, p = 0,191).

Razprava

Namen študije je bil proučiti vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces

mladih športnikov glede na spol, starost in športno disciplino. Dosedanje študije poročajo, da imajo starši pomembno vlogo pri športnih izkušnjah mladostnikov. Prav tako se je izkazalo, da mladi vključenosti staršev pripisujejo velik pomen (Ridley, 2013; Wu-erth idr., 2003; Hoyle in Leff, 1997; Wu-erth idr., 2003).

Rezultati so pokazali, da je vključenost staršev glede na vedenjske vzorce nizka. Starši svojim otrokom pogosto izrekajo pohvale in izkazujejo razumevanje, kar izraža visoko stopnjo vključenosti. Medtem ko je aktivna vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces zmerna. Na podlagi predstavljenega smo prvo hipotezo (da se vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov v največji meri izraža v izkazovanju pohval in razumevanja) potrdili. Naše ugotovitve se ujemajo z rezultati študije Ede idr. (2012), ki so prav tako poročali, da prevladujejo pohvale in izkazovanje razumevanja v primerjavi z

aktivno vključenostjo in vedenjskimi vzorci staršev, s katerimi izpostavljajo športnikove napake, se razburjajo ob slabih rezultatih in podobno. Do drugačnih rezultatov so prišli Bonavolonta idr. (2021), katerih študija je pokazala, da so starši izkazali nizko stopnjo pohval in razumevanja, aktivna vključenost je bila zmerna do visoka, vedenjski vzorci so bili zmerni. Pogostost pohval in izkaznega razumevanja, aktivna vključenost ter vedenjski vzorci staršev se med spoloma športnikov niso statistično značilno razlikovali. Zato drugo hipotezo (da se vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov med spoloma statistično značilno razlikuje) ovržemo.

Tretjo hipotezo (da se vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov statistično značilno razlikuje med ekipnimi in individualnimi športi) lahko delno potrdimo, saj se je aktivna vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov v primerjavi med indi-

vidualnim in ekipnim športom statistično značilno razlikovala. Rezultati med individualnim in ekipnim športom v vedenjskih vzorcih ter pogostosti pohval in izkazane-ga razumevanja pa niso pokazali statistično značilnih razlik. Korelacija med starostjo športnikov in vedenjskimi vzorci ni pokazala statistično značilne povezave. Prav tako statistično značilne povezave ni bilo med starostjo ter pogostostjo pohval in izkazane-ga razumevanja. Tudi starost in aktivna vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov nista statistično značilno povezani. Na podlagi tega četr-to hipotezo (da povezanost med stopnjo vključenosti staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov in njihovo starostjo ni statistično značilna) potrdimo.

Študij, ki bi primerjale vključenost staršev glede na spol, starost in športno disciplino, primanjkuje. Zato so v prihodnosti potrebne nadaljnje študije, ki bi naše ugotovitve potrdile. Izkaže se, da je za dosego največjih uspehov in prehoda na višjo raven nastopanja ključnega pomena, da starši razumejo otrokove potrebe po čustveni in socialni podpori. Zato je treba raziskati stopnjo vključenosti staršev, ki si jo mladi športniki dejansko želijo (Wuerth idr., 2002). Pri interpretaciji rezultatov je treba upoštevati nekatere omejitve. Vzorec preiskovancev je bil glede na spol neenakomerno porazde-ljen. V študiji smo proučevali le odgovore športnikov, starši vanjo niso bili vključeni. Prav tako je omejitev načrt študije, saj je treba rezultate spremljati v daljšem časovnem obdobju in proučiti, ali se vključenost staršev razlikuje v različnih fazah tekmovalne sezone. Nadaljnje študije bi morale upoštevati tudi vlogo različnih športnih klubov in športnih zvez, ki lahko pomembno vplivajo na starševsko vedenje ter s tem na vključenost v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov.

■ Zaključek

Naša študija je pokazala, da se vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov v največji meri izraža v izkazovanju pohval in razumevanja. Ugotovili smo, da se starši zmerno aktivno vključujejo. Vedenjski vzorci, kot so izpostavljanje napak, razburjanje ob slabih rezultatih in signaliziranje staršev na tekmovalnih, se ne pojavljajo pogosto. Vključenost staršev v trenažni in tekmovalni proces mladih športnikov se med spoloma športnikov ni statistično značilno razlikovala. Vedenjski

vzorci in pogostost pohval se med individualnim in ekipnim športom prav tako niso statistično značilno razlikovali, medtem ko je bila aktivna vključenost staršev v individualnih športih statistično značilno višja v primerjavi z ekipnimi športi. Med vključenostjo staršev in starostjo športnikov ni bilo povezave. Potrebne so nadaljnje študije, ki bodo proučevale, kako stopnja vključenosti staršev vpliva na doživljanje in uspešnost mladih športnikov.

■ Literatura

1. Bonavolontà, V., Cataldi, S., Latino, F., Carvuto, R., De Candia, M., Mastroilli, G., Messina, G., Patti, A. in Fischetti, F. (2021). The Role of Parental Involvement in Youth Sport Experience: Perceived and Desired Behavior by Male Soccer Players. *International journal of environmental research and public health*, 18(16), 8698. <https://doi.org/10.3390/ijerph18168698>
2. Ede, S., Kamphoff, C. S., Mackey, T. in Armentrout, S. M. (2012). Youth hockey athlete's perceptions of parental involvement: They want more. *Journal of Sport Behavior*, 35(1), 3–18. <https://psycnet.apa.org/record/2012-03551-001>
3. Hellstedt, J. (1987). The coach/parent/athlete relationship. *The Sport Psychologist* 7, 151–160. <https://doi.org/10.1123/tsp.1.2.151>
4. Holt, N. L., Tamminen, K. A., Black, D. E., Sehn, Z. L. in Wall, M. P. (2008). Parental Involvement in Competitive Youth Sport Settings. *Psychology of Sport and Exercise*, 9, 663–685. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2007.08.001>
5. Knight, C. J., Little, G. C. D., Harwood, C. G. in Goodger, K. (2016). Parental Involvement in Elite Junior Slalom Canoeing. *Journal of Applied Sport Psychology*, 28:2, 234–256. <https://doi.org/10.1080/10413200.2015.1111273>
6. Lee, M. in MacLean, S. (1997). Sources of Parental Pressure Among Age Group Swimmers. *European Journal of Physical Education*, 2:2, 167–177. <https://doi.org/10.1080/1740898970020204>
7. Mastroilli, G. in Greco, G. (2020). Parental Involvement in Youth Sports: Perceived and Desired Behaviour by Children. *European Journal of Fitness, Nutrition and Sport Medicine Studies*, 1(2). <http://dx.doi.org/10.46827/ejfn-sm.v1i2.68>
8. Power, T. G. in Woolger, C. (1994). Parenting practices and age-group swimming: a correlational study. *Research quarterly for exercise and sport*, 65(1), 59–66. <https://doi.org/10.1080/02701367.1994.10762208>
9. Ridley, M. J. in Johnson, J. E. (2013). Parental perception of their sport involvement with late adolescent student athletes. Ball State University, Indiana. <http://liblink.bsu.edu/catalkey/1736840>

10. Woolger, C. in Power, T. G. (2000). Parenting and children's intrinsic motivation in age group swimming. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 21(6), 595–607. [https://doi.org/10.1016/S0193-3973\(00\)00055-1](https://doi.org/10.1016/S0193-3973(00)00055-1)
11. Wuerth, S., Lee, M. J. in Alfermann, D. (2004). Parental involvement and athletes' career in youth sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 5(1), 21–33. [https://doi.org/10.1016/S1469-0292\(02\)00047-X](https://doi.org/10.1016/S1469-0292(02)00047-X)

doc. dr. Žiga Kozinc
Univerza na Primorskem,
Fakulteta za vede o zdravju
ziga.kozinc@fvz.upr.si